

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายสันติ รุ่งเสรีชัย จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ภายในระยะเวลากฎหมายกำหนด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้องลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และจากการตรวจสอบปรากฏว่าเทศบาลเมืองราชบุรีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๑๗,๒๕๖,๘๕๓.๒๐ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องรวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี จำนวน ๑๘ ราย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลา

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบ โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๓๑๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๗๕ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖ และ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๗๒๗ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ยื่นบัญชีฯ และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด

ผู้ร้องได้มีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๕๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ถึงปลัดเทศบาลเมืองราชบุรี ขอหนังสือชี้แจงกรณีเทศบาลเมืองราชบุรีได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบพร้อมกับเอกสารหลักฐานที่ได้มีการแจ้งเป็นหนังสือ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเมืองราชบุรีทราบถึง ๒ ครั้ง ตามหนังสือ ที่ รบ ๐๐๑๘/๒๐๓๖๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕

แจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
ให้นายกเทศมนตรีเมืองเทศบาลนคร ตามสำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๒/๓๗๓
ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เพื่อดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ เร่งรัดและ
ดำเนินการในเรื่องการยื่นบัญชี ฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน และหนังสือ ลับ ที่ มท ๐๘๖๕.๒/๒๖๖๐๐
ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงนายกเทศมนตรีเมืองราชบุรีเพื่อแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก
สภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองราชบุรีรายที่ยังดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ ไม่ถูกต้องครบถ้วนให้
ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่าขณะนั้น ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการยื่นบัญชี ฯ
และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งถูกต้องครบถ้วนแล้ว

ผู้ร้องได้มีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๕๕ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗
เชิญผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ ซึ่งผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ชี้แจงข้อเท็จจริง
กรณีไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี
สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑/๕๘-๕๘ อ.ราชบุรียี่นดี อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี
ได้เข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และได้ยื่นบัญชี ฯ
ในกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ต่อมาได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล
เมืองราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และได้ยื่นบัญชี ฯ ในกรณีดังกล่าวในวันที่ ๑๕
มิถุนายน ๒๕๔๕ แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี
ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าจะต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว
เป็นเวลาหนึ่งปี และชี้แจงว่าต่อมาทราบว่าต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี
เมื่อประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗ เนื่องจากได้รับหนังสือเตือนจากผู้ร้อง โดยหนังสือดังกล่าว
ส่งมาบ้านเลขที่ ๑๕๘ อ.อัมรินทร์ อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี โดยผู้ถูกร้องจะได้รับหนังสือก็ต่อเมื่อ
ได้เข้ามาบ้านเลขที่ดังกล่าว เมื่อผู้ถูกร้องทราบคำเตือนแล้ว ผู้ถูกร้องได้โทรศัพท์สอบถามที่สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ และผู้ถูกร้อง
อ้างว่าได้ดำเนินการตามหนังสือ แต่มีเหตุบางประการที่ทำให้ต้องยื่นบัญชี ฯ ถ้าซ้ำ จนผู้ร้องออกหมายเรียก
ถึงผู้ถูกร้องอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้ถูกร้องอ้างเหตุที่ทำให้ต้องยื่นบัญชี ฯ ถ้าซ้ำว่าผู้ถูกร้องได้เข้าดำเนินการ
ตัวแทนจำหน่ายหนังสือพิมพ์แทนปี ซึ่งป่วยเป็นอัมพฤกษ์ และอยู่ระหว่างเริ่มงานใหม่ ไม่ได้พักผ่อน
และยังมีภาระที่ต้องย้ายบ้านไปอยู่อีกที่หนึ่ง ไม่มีเจตนาที่จะปกปิดบัญชี ฯ แต่อย่างไร พร้อมกับคำชี้แจง

ดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ พร้อมเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกเทศบาลเมืองราชบุรี มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แต่เอกสารไม่ครบถ้วน

ผู้ร้องมีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๓๒๐๕ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ เชิญ นายมนัส รุ่งเสรีชัย มาให้ถ้อยคำ โดยนายมนัสฯ เป็นผู้ลงชื่อรับเอกสารในใบตอบรับไปรษณีย์ ลงทะเบียนที่มีไปถึงผู้ถูกร้องตามภูมิลำเนาบ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ ตำบลหน้าเมือง อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี ซึ่งนายมนัสฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง ว่าตนอาศัยอยู่ บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ถ.คทาทรร อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี และเป็นบิดาของผู้ถูกร้อง โดยตนเองมีบ้านเช่า เลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี ซึ่งเปิดเป็นร้านขายหนังสือพิมพ์ โดยตนเอง จะเป็นผู้ดูแลในเวลาเช้าจนถึงเย็นประมาณ ๑๘ นาฬิกาทุกวัน ส่วนเวลากลางคืนจะไม่มีผู้พักอาศัย และนายมนัสฯ เองกลับไปพักบ้านเลขที่ ๖๗/๕ และชี้แจงว่าเป็นผู้รับหนังสือของผู้ร้องที่ส่งถึงผู้ถูกร้อง ที่บ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ ตำบลหน้าเมือง อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี แต่จำไม่ได้ว่ามีที่จับ ซึ่งโดยปกติทั่วไปแล้วเมื่อตนได้รับจดหมายที่ส่งถึงผู้ถูกร้องก็จะติดต่อให้ผู้ถูกร้องมารับเองที่บ้านเลขที่ ดังกล่าว นายมนัสฯ ไม่เคยเปิดจดหมายของผู้ถูกร้อง โดยปกติผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑/๕๘ ถนนราษฎร์ยินดี อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี อยู่ห่างจากบ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ ประมาณ ๑ กิโลเมตร และจะแวะมาบ้านเลขที่ดังกล่าวประมาณเดือนละ ๓ ถึง ๔ ครั้ง เพื่อมาเยี่ยมเยียนนายมนัสฯ และ มาดูเอกสารหรือจดหมายของตนเอง นายมนัสฯ ไม่ทราบเรื่องการยื่นบัญชีฯ ของผู้ถูกร้อง แต่มา ทราบว่าผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ เมื่อพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อตนได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. และได้สอบถาม ผู้ถูกร้องว่าเหตุใดจึงไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องแจ้งว่าได้ยื่นบัญชีฯ แล้ว

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ มีมติ เป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา หนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี จึงเสนอเรื่องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ขอให้ วินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณี พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้อง พ้นจาก

ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๐๐ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ จากหลักฐานใบตอบรับไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ปรากฏว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ลงชื่อรับเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ และผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นเวลาภายในที่กำหนด สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบถึงเรื่องการยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลเตือนและมีหนังสือ แจ้งให้ทราบเสมอ แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งไปแล้วหนึ่งปี นั้น ไม่ทราบว่าต้องมีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ เพราะหลังจากพ้นจากตำแหน่งแล้วตนเองไม่ค่อยได้เข้าไปที่สำนักงานเทศบาล และเมื่อผู้ร้องได้มีหนังสือ

ถึงผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องได้เขียนคำชี้แจงต่อผู้ร้องถึงสาเหตุในการไม่ยื่นบัญชี ฯ แล้ว โดยพร้อมกันนั้น ได้ยื่นเอกสารที่ผู้ร้องขอตรวจสอบไปด้วย เมื่อเวลาผ่านไป ๒ ปี ประมาณต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าได้ไปเยี่ยมบิดามารดาที่บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ถ.คทาทร ต.หน้าเมือง อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี จึงได้รับจดหมายจากผู้ร้องที่นายมนัส ฯ ซึ่งเป็นบิดารับไว้แทน จึงได้ทราบว่าคุณผู้ถูกร้องได้ส่งเอกสารบางอย่างไม่ครบ แต่ก็ไม่ได้ศึกษารายละเอียดในหนังสือดังกล่าวว่าคุณผู้ถูกร้องยังขาดส่งเอกสารใดบ้าง และต่อมาได้ทำหนังสือดังกล่าวหาย เนื่องด้วยความไม่รอบคอบของผู้ถูกร้อง ประกอบกับความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของตนเองทำให้คิดว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีหนังสือเตือนมาอีกครั้งหนึ่งผู้ถูกร้อง ไม่มีเจตนาหรือจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ แต่อย่างไร

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณา วินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้โดยประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีหรือไม่ เห็นว่ากรณีตามคำร้อง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ส่วนกรณีที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จึงครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชี ฯ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีภายในกำหนด โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือให้ยื่นบัญชี ฯ จากปลัดเทศบาลเมืองราชบุรี ๒ ครั้ง และได้รับหนังสือจากผู้ร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าว ๓ ครั้ง ดังนี้ผู้ถูกร้องย่อมต้องทราบถึงหน้าที่ดังกล่าว การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าไม่ทราบว่าต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเป็นการอ้างว่าตนเองไม่รู้กฎหมายเพื่อที่จะปฏิเสธความรับผิดชอบ แม้ประชาชนโดยทั่วไปก็ไม่อาจอ้างความไม่รู้กฎหมาย

เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบ หรือยกเว้นโทษได้ แต่ผู้ถูกร้องเป็นถึงสมาชิกเทศบาลเมืองราชบุรี จึงยังต้องมีหน้าที่ขวนขวายและศึกษาถึงหน้าที่ของตนเองที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดจึงไม่สามารถรับฟังได้ ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวเชื่อได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ